

control, stârnind la culme interesul și înfrigurarea spectatorilor, cam la fel cum se procedează într-un bun spectacol de strip-tease. Și într-un caz și în celălalt, există momente cruciale – loviturile de teatru, respectiv scoaterea pieselor „esențiale” ale îmbrăcămintei. Dezamăgirea ulterioară a spectatorului constă, de asemenea în ambele cazuri, în faptul că, în loc să asiste la desfășurarea „pe viu” a unui proces care să conducă la ceva nou, nebănuit, finalul nu face decât să descopere complet o situație dată, preexistentă, așa cum ultimul voal al oricărei Salomee nu face decât să descopere însemnele previzibile ale speciei. Piesa era, de fapt, încheiată înainte de a fi început, iar noi aflăm aceasta abia când ea se sfârșește.

Cel care pune în scenă asemenea piesă trebuie să fie extrem de atent cu *timing*-ul, astfel încât arhitectura scenariului, cu secțiunile respective, să fie reprodusă și în timp real al spectacolului. Din păcate, în cazul de față, acest lucru nu se întâmplă. Claudiu Goga pune în evidență momentele de răsturnare a perspectivei, dar nu gestionează destul de minuțios intervalele dintre ele. Ca urmare, piesa devine un *sitcom* oarecare, în care se tăifăsuiește lejer, iar sublinierea sonoră a replicilor de efect aduce aminte de râsetele din *off*, specifice genului. Surprinzător din partea lui Sică Rusescu, decorul este neinspirat. El constă dintr-o imagine anostă proiectată pe fundal, care-și schimbă culoarea prin „deplasare spre roșu”, arătându-ni-se, astfel, că atmosfera „se încălzește”. Ca urmare, spațiul de joc uniform nu oferă schimbări de perspectivă. Actorii Alexandru Repan și Mircea Diaconu discută tacticos, situați, mai tot timpul, în același plan, în profil față de public. Desigur, este vorba de actori mari, care știu să rețină atenția spectatorilor, dar, în absența unor sugestii adecvate, jocul lor de scenă este prea puțin inventiv. Mircea Diaconu reușește să marcheze mai exact evoluția sa de la condiția de vizitator umil la aceea de oponent redutabil. El reușește să dezvăluie clar felul cum „voința de putere” contaminează atât elanul sentimental cât și dorința de cunoaștere, iar replica privind zonele erogene sună atât de bine, încât stârnește aplauze. Alexandru Repan preferă o construcție în trepte, personajul său pierzându-și siguranța de sine prin șocuri bruște, nu prin degradare continuă. Din păcate, exteriorizările prin căderi în genunchi, gemete etc. nu sunt cele mai fericite soluții. Totuși, contrastul dintre cele două moduri de reprezentare, unul bazat pe tranziția lentă, celălalt, pe o succesiune de căderi, este benefic spectacolului, infuzându-i un surplus de varietate.

Se crede, în mod greșit, că inovațiile regizorale își au locul doar în piesele laxe, care nu mizează pe construcția dramatică sau pe replicile de efect, acestea din urmă fiind lăsate, îndeobște, în grija actorilor. Spectacolul trăiește din sinergia limbajelor, simplul acompaniament nu face din cântec o simfonie.

Variațiuni enigmatice de Eric-Emmanuel Schmitt. Teatrul Nottara. Data reprezentației: 28 septembrie 2003. Regia: Claudiu Goga. Scenografia: Sică Rusescu. Ilustrația muzicală: George Marcu. Distribuția: Alexandru Repan (Abel Zhorko), Mircea Diaconu (Erik Larsen).

A kiss is just a kiss

Marii actori n-au nevoie de dramaturgi geniali, pe care să-i slujească, ci de unii abili, care să-i servească, știind să-și plieze textul pe particularitățile talentului celor dintâi. Sarah Bernhardt a fost mai bine servită de Victorien Sardou decât de Molière, Eleonora Duse s-a folosit mai bine de D'Annunzio decât de Shakespeare. Olga Tudorache, *ejusdem farinae*, a recurs la sprijinul Anei-Maria Bamberger, eminent medic, care i-a scris o piesă, ca o croitoreasă de clasă, ce face o rochie

de comandă. *Noiembrie*, jucată cu mare succes în turneu prin comunitățile românești de pe continentul american, sub numele *Sărutul* nu este, însă, o creație de *haute couture*. Singura raportare la ilustra interpretă pare a fi faptul că eroina este, ea însăși, o actriță cu personalitate accentuată. Conflictul provine din frustrările pe care le încearcă, îndeobște, progeniturile mamelor celebre. El este însă acutizat printr-o neînțelegere. *Fiica* (Cecilia Bârbora) interpretează sărutul dintre iubitul ei *Ștefan* (George Motoi) și mama ei, *Marga*, vedeta, ca o tentativă de seducție, când, de fapt, gestul este o încercare de a preveni incestul, bărbatul ignorând că este chiar tatăl fetei. Ca orice semn, gestul de a săruta are semnificanți multipli, un sărut nu este niciodată doar un sărut...

Cu toată fervoarea ei sinceră, autoarea nu reușește să ofere actriței situații care s-o pună în valoare. Eroina principală rămâne egală cu ea însăși, nu face nimic neobișnuit, nu spune nimic interesant. Starea ei sufletească rămâne placidă, răsturnarea se produce doar în mintea fiicei. Se spune că o mare actriță poate face publicul să plângă, doar citind din cartea de telefon. Olga Tudorache ne-a făcut cândva să râdem, recitând cu seriozitate, într-un scheci TV, textele unor șlagăre. În spectacolul Teatrului Național, ne bucurăm să o vedem pe marea actriță „pe viu”, mișcându-se dezinvolt, cu eleganță și precizie, fumând dintr-un portțigaret *superlong*, pronunțând replici anodine, trecând de pe un scaun pe altul, mă rog, sărutându-se. E mult pentru noi, dar prea puțin pentru Ea.

Regizoarea Alice Barb a făcut tot ce s-a putut ca spectacolul să aibă claritate și eleganță. Decorul aerisit pune bine în evidență personajele, iar partenerii vedetei joacă îngrijit și exact, cu o notă inevitabilă de deferență. Cultura și intuiția muzicală au determinat-o pe Alice Barb să recurgă, pentru ambianța sonoră, la cântecele lui Michel Sardou. Coincidență: acesta nu este altul decât fiul dramaturgului Victorien Sardou. Tatăl a servit-o bine, la vremea lui pe Sarah Bernhardt. Fiul face același lucru, fără să știe, pentru minunata noastră Olga Tudorache.

Noiembrie de Ana-Maria Bamberger. Teatrul Național „I. L. Caragiale” din București. Regia, scenografia și ilustrația muzicală: Alice Barb. Distribuția: Olga Tudorache (Marga), George Motoi (Ștefan), Cecilia Bârbora (Maria). Data reprezentației: 11 octombrie 2003.

Olga TUDORACHE, Cecilia BÂRBORA și George MOTOI.

Foto: Sorin Radu